

”Eller kompostfolket. 90-talets naiva längtan efter helhet och begriplighet. Att få ta del av naturens eviga kretslopp. Anti-intellektualismens känsla av överskådlighet och kontroll. Att gräva ned sig i återvinning och kompost. Sortera sopor och odla nyttiga maskar i gamla potatisskal. Ett maniskt sysslande med symbolfrågor parat med frälsningens trosvisshet. Återigen flykten tillbaka. En grön regression.” (Vice statsminister Odd Engström, 21 okt 1990.)

Detta nummer av *Tidskrift för Arkitekturforskning* är en lägesbeskrivning. Så här långt kom vi när vi undersökte samhällsplaneringens och byggnadsutformningens ekologiska forskningsperspektiv. Redaktionen vände sig till de personer och projekt som borde hunnit längst i problematisering och precisering. Nu visar vi fram resultatet.

Texterna svarar mot poler på skilda linjer i både utomvetenskaplig och inomvetenskaplig mening. Den pessimistiska anarkisten med sitt ”börja nu” (Jungen) står långt från den optimistiskt strategiprovande planeraren (Kaul). Den förebildsökande och traditionsbenägne (Svedberg) för en tyst argumentation mot den som ser att det krävs en ny legitimitet (Orrskog). Den fast förankrade i strukturerna (Hägerstrand) tittar respektfullt på den som odlar mikronivån (Kristensson). Praktikerna (från A till Ö) söker troskyldigt lösningar i det konkreta medan den desillusionerade förbannar den politiska processens manipulatörer (Eriksson).

Vetenskapligheten är kanske inte alltid det viktigaste. Gränsöverskridandet och handlingsimperativet spränger ibland den teoretiska ramen. Behovet att förklara och argumentera är större än att verifiera förtrogenhet med den vetenskapliga rekvisitan.

Bidragen bekräftar att vi står vid infarten till ett nytt vetenskapligt område. Anknytningen till det som i denna tidskrift kärleksfullt benämns *Arkitekturforskning* är problematisk utan att ännu vara problematiserad. Man kan fråga sig i vilken utsträckning det är meningsfullt att söka kärnan och gränserna för ”arkitekturforskningen” när verkligheten omedelbart spränger dessa gränser och flyttar dess kärnor.

I praktiken handlar det om något annat. Att tillse att forskningen följer professionerna och bygger upp den kunskap de behöver för att utöva sin samhällstjänst. Att dagens och framtidens samhällsplanerare och arkitekter behöver ny eller förnyad kunskap om industrisamhället och det eventuella informationssamhället står klart. En viktig del av denna kunskap kommer att handla om förutsättningarna för mänsklighetens överlevnad.

Några måste helt enkelt avdelas för att studera de förändringar som krävs för att planeten skall förbli beboelig. Vår inventering visar det vi redan visste: Tyngdpunkten ligger fortfarande vid den enskilda byggnaden och vid ekobyns något idylliserande koncept. Ännu har ingen tagit tag i de övergripande strukturerna där vi med all sannolikhet kommer att träffa på de mest obekväma sanningarna.

Slutligen. Även vetenskapen har sitt kretslopp. Också det som en gång var livskraftigt och nytt vissnar och dör men ger i bästa fall näring åt nya spirande skott. Om det kan vara en tröst.

redaktionen

*